

اختلال نقص توجه / بیش فعالی بلا تمرکز و انتقال مهارت های اجتماعی

تألیف:

دکتر کریم عبدالحمیدی

(مدرس گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور)

دکتر محمد سلگی

(عضو هیات علمی جهاد دانشگاهی)

دکتر علی محمدزاده

(دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور)

www.ketab.ir

سرشناسه	:	عبدالمحمدی، کریم، ۱۳۶۴-
عنوان و نام پدیدآور	:	اختلال نقص توجه/ بیش‌فعالی با تمرکز بر ارتقای مهارت‌های اجتماعی/ تألیف کریم عبدالمحمدی، محمد سلگی، علی محمدزاده.
مشخصات نشر	:	تهران : جهاد دانشگاهی، سازمان انتشارات، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۳۵ ص. : جدول.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۶۰۳۸۴-۳
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۲۰ - ۲۳۵.
موضوع	:	کم‌توجهی در کودکان پرتحرک
موضوع	:	Attention-deficit hyperactivity disorder
موضوع	:	کم‌توجهی در کودکان پرتحرک -- آموزش و پرورش
موضوع	:	Attention-deficit hyperactivity disorder -- Education
موضوع	:	کم‌توجهی در کودکان پرتحرک -- درمان
موضوع	:	Attention-deficit hyperactivity disorder -- Treatment
موضوع	:	کم‌توجهی در بزرگسالان
موضوع	:	Attention-deficit disorder in adults
موضوع	:	کم‌توجهی در بزرگسالان -- درمان
موضوع	:	Attention-deficit disorder in adults -- Treatment
موضوع	:	مهارت‌های اجتماعی در کودکان
موضوع	:	Social skills in children
شناسه افزوده	:	سلگی، محمد، ۱۳۵۵-
شناسه افزوده	:	محمدزاده، علی، ۱۳۵۸-
شناسه افزوده	:	جهاد دانشگاهی. سازمان انتشارات
شناسه افزوده	:	Press Organization Jahade Daneshgahi
رده بندی کنگره	:	۵۰۶RJ
رده بندی دیویی	:	۹۲۸۵۸۹/۶۱۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۴۰۶۴۷۶
وضعیت رکورد	:	فیا

سازمان انتشارات

اختلال نقص توجه/بیش فعالی باتمركز بر ارتقای مهارت های اجتماعي

دکتر کریم عبدالمحمدي

دکتر محمد سلگی

دکتر علی محمدزاده

مکان: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

چاپ: اول ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸۶۰۰۴۶۰۳۸۴۳

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

نشانی سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی: تهران - خیابان انقلاب اسلامی - خیابان فخررزی

خیابان شهدای ژاندارمری - پلاک ۷۲ - تلفن: ۶۶۹۵۲۹۴۸

فروشگاه شماره ۱: خیابان انقلاب - بین فلسطین و چهارراه ولیعصر - جنب مؤسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران - پلاک ۱۰۷۸ - تلفن: ۶۶۹۶۵۰۱۷

فروشگاه شماره ۲: خیابان انقلاب - روبروی درب اصلی دانشگاه تهران - خیابان فخررزی

قطاعات خیابان شهدای ژاندارمری - مجتمع تجاری منشور دانش پلاک ۵۰ - طبقه همکف - واحد ۶ - تلفن: ۶۶۴۸۷۶۲۵

پدگاه اطلاع رسانی: www.isba.ir - پست الکترونیکی: info@isba.ir - فروشگاه اینترنتی: www.Jdbook.ir

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کسی تمام یا قسمتی

از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه نماید. مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

پیشگفتار

اختلال نقص توجه/ بیش‌فعالی یک از شایع‌ترین اختلالات رفتاری بین کودکان می‌باشد که در اثر بررسی‌های انجام گرفته از سوی محققان مشخص گردیده که محدود به دوره کودکی نیست و در سنین بزرگسالی هم خود را نشان می‌دهد، در پژوهش‌های انجام گرفته مشخص شده است که افراد دارای اختلال نقص توجه/ بیش‌فعالی بیشتر دچار شکست تحصیلی، نادیده گرفته شدن و سرد از سوی همسالان، اخراج از محیط کار، شکست در زندگی زناشویی و ... می‌گردند که این امر نشان دهنده تاثیر محسوب این اختلال بر زندگی اجتماعی فرد دارای اختلال نقص توجه/ بیش‌فعالی و اطرافیان وی می‌باشد. تاثیر منفی فراوان اختلال نقص توجه/ بیش‌فعالی روی روابط اجتماعی افراد احتمالاً حاصل نقص در مهارت‌های اجتماعی این افراد است لذا متخصصان تلاش خود را روی ارتقاء مهارت‌های اجتماعی افراد دارای اختلال نقص توجه/ بیش‌فعالی متمرکز نموده‌اند و نتایج این بررسی‌ها نشان داده که با ارتقاء مهارت‌های اجتماعی می‌توان گام مفید و موثری در بهبود عملکرد این افراد برداشت. با در نظر گرفتن مطالب مطرح شده در این کتاب تلاش شده است که خواننده با اختلال نقص توجه/ بیش‌فعالی به صورت کامل آشنا گردد و از آنجایی که برای مداخله موثر نیاز به تشخیص دقیق اختلال وجود دارد روش‌های تشخیص و همبودی‌های اختلال به دقت توضیح داده شده است و در ادامه درمان‌های مطرح برای این اختلال توضیح داده شده است لازم به ذکر است هدف اصلی این کتاب آموزش گام به گام ارتقاء مهارت‌های اجتماعی کودکان مبتلا به اختلال نقص توجه/ بیش‌فعالی می‌باشد لذا بخش اعظم این کتاب

به مهارت‌های اجتماعی این کودکان و روش‌های ارتقای آن اختصاص داده شده است. این کتاب به صورت خودآموز نوشته شده است به همین خاطر والدین و مراقبان کودکان دارای اختلال نقص توجه / بیش‌فعالی در کنار معلمان می‌توانند به راحتی از آن استفاده نمایند.

در نهایت تلاش مولفان این کتاب بر آن بود که این کتاب با کمترین نقص در دسترس خوانندگان قرار گیرد با این وجود همانند هر کار علمی خالی از ایراد نمی‌باشد لذا نویسندگان مشتاقانه پذیرای انتقادات و پیش‌نهادات خوانندگان محترم این کتاب بخصوص اساتید گرانقدر و دانشجویان عزیز رشته‌های روانشناسی و علوم تربیتی می‌باشند.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۵	<u>بخش اول: آشنایی با اختلال نقص توجه / بیش فعالی</u>
۱۵	فصل اول: تاریخچه
۱۵	مقدمه
۱۷	تاریخچه‌ی اختلال نقص توجه و بیش فعالی
۲۱	تاریخچه طبقه‌بندی نقص توجه / بیش فعالی
۲۷	فصل دوم: تشخیص
۲۷	مقدمه
۲۸	تشخیص
۳۳	شاخص‌های تشخیص برای اختلال نقص توجه / بیش فعالی
۳۷	تشخیص افتراقی
۴۱	سیستم‌های تشخیص و تشخیص اختلال نقص توجه / بیش فعالی
۴۱	معیارهای ICD-10 برای اختلال پرتحرکی
۴۳	همه گیرشناسی
۴۷	فصل سوم: سبب‌شناسی و عوامل مؤثر

۴۷	 مقدمه
۴۸	 عوامل موثر بر بروز اختلال نقص توجه / بیش‌فعالی
۴۸	 الف - عوامل ژنتیک:
۴۸	 ب - عوامل مربوط به رشد:
۴۸	 ج - عوامل عصبی - شیمیایی:
۴۹	 د - ناهنجاری‌های مغز:
۴۹	 هـ - عوامل روانی - اجتماعی:
۵۰	 نقش عوامل دموگرافیک در تشخیص
۵۲	 عوامل فرهنگی در تشخیص اختلال نقص توجه / بیش‌فعالی
۵۳	 سیر و پیش‌آگهی
۵۴	 خصوصیات بالینی
۵۵	 ارزیابی
۵۵	 مصاحبه بالینی
۵۶	 جمع‌آوری اطلاعات از مراقبان و والدین
۵۷	 معاینه جسمی
۵۸	 معاینات بالینی
	 استفاده از پرسشنامه‌ها و سایر داده‌های ارائه شده توسط متخصصین (از جمله متخصصین کاردرمانی یا گفتاردرمانی)
۵۸	 پرسشنامه‌های سنجش اختلال نقص توجه / بیش‌فعالی
	 مقیاس خودگزارشی درجه‌بندی سوانسون، نولان و پلهام (نسخه چهارم) برای غربالگری اختلال
۵۹	 کمبود توجه / بیش‌فعالی در نوجوانان
۶۱	 پرسشنامه ی کانرز فرم والدین
۶۳	 پرسشنامه درجه بندی رفتاری کارکردهای اجرایی (BRIEF)
۶۸	 مقیاس درجه‌بندی اختلال نقص توجه / بیش‌فعالی کانرز برای بزرگسالان
۷۱	 فصل چهارم: ویژگی‌های همراه
۷۱	 مقدمه
۷۱	 مشکلات شناختی

۷۲	 کارکردهای اجرایی
۷۴	 مشکلات هوشی
۷۵	 شناخت اجتماعی
۸۳	 عملکرد تحصیلی ضعیف
۸۳	 اختلال یادگیری ویژه
۸۵	 آسیب به خودپنداره
۸۷	 آسیب های زبانی و گفتاری
۸۸	 مشکلات مربوط به تندرستی
۸۹	 رفتارهای مخاطره جویانه و زمینه ساز بروز حوادث
۹۱	 مشکلات اجتماعی
۹۱	 مشکلات خانوادگی
۹۲	 مشکلات با گروه همسالان
۹۵	 فصل پنجم: اختلال نقص توجه - بیش فعالی بزرگسالان
۹۵	 مقدمه
۹۷	 اختلال نقص توجه / بیش فعالی بزرگسالان
۹۸	 همه گیرشناسی اختلال در بزرگسالان
۹۹	 علایم و نشانه های اختلال نقص توجه / بیش فعالی در بزرگسالان
۹۹	 الف - مشکلات توجه
۱۰۱	 ب - ناهنجاری های حرکتی: بیش فعالی و اختلال هماهنگی
۱۰۲	 ج - تکانشی بودن (فقدان خویشتن داری)
۱۰۲	 د - بی نظمی
۱۰۳	 ر - اختلال در پذیرش قوانین اجتماعی
۱۰۳	 ز - اختلال در روابط با دیگران
۱۰۴	 س - اختلال در عواطف: اختلال خلق و خو
۱۰۶	 ش - کم تحملی در برابر فشارهای روانی

بخش دوم: درمان

فصل ششم: رویکردهای درمانی..... ۱۱۱

مقدمه..... ۱۱۱

دارو درمانی..... ۱۱۲

نگرانی های مرتبط با دارو ها..... ۱۱۳

دارو های محرک..... ۱۱۶

اثر بخشی..... ۱۱۶

اثرات جانبی داروها..... ۱۱۷

مداخلات روانی - اجتماعی..... ۱۱۸

داستان گویی..... ۱۱۹

داستان های اجتماعی..... ۱۲۰

فصل هفتم: مهارت های اجتماعی..... ۱۲۵

مفهوم مهارت های اجتماعی..... ۱۲۵

مولفه های مهارت اجتماعی..... ۱۲۷

خصوصیات افراد دارای مهارت های اجتماعی..... ۱۲۸

روش های آموزش مهارت های اجتماعی..... ۱۲۹

رویکرد جدید در تدریس مهارت های اجتماعی..... ۱۳۰

نقص مهارت های اجتماعی کودکان مبتلا به اختلال نقص توجه / بیش فعالی..... ۱۳۲

علل وجود مشکل در مهارت های اجتماعی..... ۱۳۶

نمونه هایی از رفتار ناسازگار اجتماعی..... ۱۴۱

داستانهای واقعی درمورد مشکلات مهارتهای اجتماعی کودکان مبتلا به اختلال نقص توجه / بیش فعالی..... ۱۴۴

عدم خودکنترلی..... ۱۴۴

دشواری در تغییر..... ۱۴۴

پرسش های نامناسب و غیرضروری..... ۱۴۵

برداشت نادرست از نشانه های اجتماعی..... ۱۴۶

واکنش والدین نسبت به رفتار ناسازگار اجتماعی فرزندشان..... ۱۴۸

کودک آزار دیده، تجارب واقعی..... ۱۴۸